Benke László

Gyógyulás

Te nagyon jó vagy, hogy szeretsz. Olyan voltam szereteted nélkül,
mint az erdőben eltévedt gyerek. Jó nekem veled, gyerekem, gyerek!
Nagyra nőttél lelkemben, szétáradtál szívemben,
úgy szeretsz, hogy örömömben velünk forognak földek és egek.
Megvetném magam nélküled. Értetlenségemben, ha lemondanék rólad,
magamról mondanék le, életünk értelméről, a folytatásról.
Te úgy szeretsz, ahogy szeretni lehet, hogy jó útra térjenek az emberek.
Segíts továbbra is! Tudod, hogy a jók nem e világra valók,
s hogy a szellemvilágba vezető utak titkát minden embernek meg kellene találnia.
Legyen ezért titkod kicsit nyilvánvalóbb.
A teljességben minden élő s minden holt testvér.
Bocsásd meg vétkeinket, mit egymás ellen elkövettünk.
Világosítsd meg elménket, hogy el ne pusztítsuk a jót.
Uram, Te jól ismered ezt a gyereket, hogy milyen mélyről mászott partra,
mennyire kereste az igazságot és a boldogságot már kicsiként.
Legtöbbet ő szenvedett, túlságosan megbűnhődött az örök életért.
A talpra állás diadala ő, a legkisebb fiú. Megtalálta önmagát
és Eszterét meg négy fiát:
Matyiját, Marciját, Vendijét, Bercijét, s egyetlen kislányát: Bíborkát.
Tudja mind, hogy az árva emberi lélek legjobb menedéke a család.
Te megérted megváltó gyermeked, s anyját is megérted nagyon.
Segítsd őket, Kegyelmes Úr, erősítsd meg a sereged,
legnagyobb hatalmad általuk, családod, családunk szerelmét.

(Ima a család megváltó gyermekéért)

Olyan volt Magyarország a nyolcvanas évek végére, a kilencvenes évekelejére, amilyen Korompai Terike faluvégi háza. Roggyant. Belevágott a villám. Mint a sárdi kérőbe, mikor a faluvégi ház udvarán Magyar Jani volt a kérő. A lány már vele volt néhány hete Pesten, Jani lakásában szeretkeztek, ő mégis azt akarta, hogy adják meg a szülőknek kijáró tiszteletet. Rábeszélte Terikét, hogy menjenek el együtt szülei házához, szeretné megkérni a kezét. Vér szerinti első unokatestvérét annak rendje-módja szerint akarta eljegyezni, ahogy illik. Tudta, hogy nehéz dolga lesz jövendő apó-

sával, anyósával. De hát szereti Terikét, holtomiglan-holtáiglan feleségül akarja venni. Alig léptek be az udvarba, épphogy megpróbálta Jani előadni jövetelük okát a feldúlt apa előtt, az indulattól reszkető, féltékeny, nyilván tökéletesen tisztességes lányos apa egy szemvillanás alatt olyan vörös lett, mint a paprika. Korompai sarkon fordult, berohant a házba, lekapta vadászpuskáját a szegről, villámgyorsan megtöltötte, és máris ott állt előttük újra, rájuk szögezett fegyverrel. „Mit akartok ti?" – üvöltött. „Agyonlőlek, te…!". Felesége a ház bejárati ajtajában jajveszékelt: „Fussatok, meneküljetek! Megöl benneteket!" A kérő meg a lány fejvesztve menekült, mint két riadt nyúl, egyik jobbra, másik balra, ki az udvarról, minél messzebb a faluvégi háztól.

Ez jutott eszébe Janinak, egyik régebbi somogyi útján hazafelé. Eljött Pestről, később meg Dánosról, térben és időben összevissza barangolt szülőföldje szebbnél szebb, dimbes-dombos, erdős-mezős tájain. Nyugdíjas korában ismerkedhetett Magyarországgal, hol kis autójával, hol autóbusszal járta a vidéket, mélyebben ekkor ismerte meg szűkebb hazáját is. Badacsony felől éppen ijesztő vihar jött a nyomukban, az égi versenytárs egy kis kanyarral meg is előzte őket. Fenyegető felhő borította az eget, jégeső szaggatta a mező növényeit, falvak házait. Mire a hatvanhetesről Kaposfüreden és Ján keresztül Sárdra értek, mintha csak azért tisztult volna egy kicsit az ég, hogy a látvány még ijesztőbb legyen az elfáradt, viharfelhős ég alatt. Az erdő, mező és berek felé elnyúló régi paraszthház fél tetejét elsodorta a vihar, a törmeléket, a korhadt gerendákat és szalufákat szétszórta a ház körül, az évek óta pusztulásra ítélt, magára hagyott portán. Itt-ott földig lógott a tető, vagy csak néhány darabja, a nagyobb rész rárogyott a padlásra. Mintha úgy akarta volna védeni a beázástól az alatta levő üres padlást és a falakat, a két szobát és konyhát, az istállót és pajtát, mint rongyos viharkabát egy régi harcmezőn elesett szegény magyar katonát.

Magyar János ekkor olyannak látta volt felesége szüleinek és nagyszüleinek összerogyott házát, amilyennek Miklós fia valamivel korábbi testi-lelki állapotát. Az övé sem ragyogott rózsaszínben. Csüggedten lépegetett a szétszóródott törmeléken, nézegette a romhalmazt, s az volt a drámai fő kérdés: Újjá lehet-e építeni a régi házat, s ha igen, miből? Lehet-e még benne élni, lakni, dolgozni és békésen legalább meghalni, mert annak is eljön az ideje. Mi lesz az ő tegnapi feleségével és kisebbik fiával? Meggyógyulhat-e a kábítószerekkel halálosan megmérgezett, legkisebb gyerek?

A rendkívül sürgető idő nem adott lehetőséget a nyugodt, körültekintő, elmélyült emlékezésre. Inkább csak összetorlódott képek, emlék-

villanások hozták eszébe a múltat, elsősorban azért, hogy nagyjából rendet tegyen, lehetőleg öncsalás nélkül eligazodhasson széthullott családja életében. Látni szerette volna a jövőt, mikor még a múlt tisztábban látását is sötét árnyak akadályozták.

Emlékezete szűrőjén át a múltat mintha tisztábban látta volna. Azt a képet, hogy Terike hét- vagy nyolcéves copfos kislányként röpköd vele az udvaron. Akkor Magyar Jani még Jancsika volt, kamaszodó kislegény. Anyjával érkezett látogatóba Nanica nénjéhez, „Naninkhoz", anyja jóval idősebb nővéréhez, Terike nagymamájához és nagypapájához. A kislány és a nagyobbacska fiú még egy kicsit elugrándozott a virágos, zöld fűvel borított udvaron, a földre rajzolt ábra fölött, hol egy, hol két lábon. Jancsi nem látott nagy fantáziát a játékban, inkább bement Terike hegedülő nagyapjához. A magas, sovány, muzsikáló öregembert érdekesnek, sőt titokzatosnak tartotta, kíváncsian leste barázdált arcát, hallgatta furcsa dünnyögését. Azt várta, hogy szavakkal is elmondja majd, amit Stradivari hegedűjén elhegedülget. Állítólag az első világháborús Olaszországból hozta haza a híres hegedűt. Az olasz fronton golyót kapott a lábába, hősies helytállását 20 hold vitézi földdel ismerte el az akkori kormány, vagyis a magyar haza. A húszas években felépült, a harmincas, negyvenes években pedig lépésről lépésre megszépült a vert falú, erős faluvégi ház, muskátlik ragyogtak utcára és udvarra néző ablakaiban. Az istállóban két erős ló volt a gazdálkodás gerince, meg szekér, eke, borona, vetőgép, sokféle szerszám szolgálta a gondosan végzett paraszti munkát. A Korompai család évről évre tehetősebbé vált, gazdagodott, szépült a ház, virágzott a hozzátartozó kert. Akkor még fiatalember volt az idősebb Korompai, Laci fiával járt mezőre a „sánta hős", a munka nehezét fia végezte el, ő szántotta fel, vetette be, boronálta a földet, ő tartott lépést a lovakkal. Idősebb Korompai sántikálva is sokat kapált Nanicával, zsörtölődő feleségével és vékony testű fiával. Mikor aztán Laci megnősült, asszonyt vitt a házhoz (ő lesz majd Terike anyja, Magyar Miklós nagyanyja), ő is annyit dolgozott, amennyit kellett, amennyit bírt. Akkor még mindannyian értelmét látták a munkának. A szorgalommal végzett sok-sok munka értelmét sokan akkor vesztették el, amikor a Korompai család. A második világháború után, az ötvenes évek első felében. Korompai Lászlót akkor minősítették kuláknak. Elvették a földjét, elhajtották a lovait, elvitték a szekerét, boronáját, vetőgépét. Mindenét „fölajánlotta" az államnak. Mert nem lépett be a tszcs-be, elvették az életkedvét is. A sánta hősnek csúfolt öreg akkor elővette híres hegedűjét, leült ágya szélére a konyhában, s húzta nyűtt vonójával egyik nótát a másik után, s valami érthetetlen szöveget dünnyögött hozzá. Nem szólt senkihez. Megfogadta, hogy többet nem

dolgozik senkinek. Húzta a nótákat egymás után, hegedült, néha oda-odasercintett saját lába elé, s nem túl hangosan, de tisztán, érthetően szidta a mocskos kommunistákat. Magyar Janika különös érdeklődéssel leste a fura öreget. Ott ült vele szemben egy alacsony sámlin, lopva fürkészte az öreg nadrágból kilógó falábát, hunyorgó, lehunyt szemét. Szerette volna megérinteni vonóját vezető bütykös ujjait, hallgatta muzsikálásait és dünnyögéseit. Szerette a különös embert.

Igazság, hogy a mai magyaroknak, ennek a fejlődésében késleltetett, visszamaradt szegény magyar népnek még joga, kötelessége és helyenként pénze is volt újjáépíteni falvait, falusi házait, legalább olyan mértékben és akkora felelősséggel, ahogyan Magyar Miklós az édesanyjával újjáépítette ősei házát. Azt, amit a megalázott nagyapával-dédnagyapával a kor elaljasodott vezérei elhegedültettek. Azt a házat, amelyhez – rossz példát követve – Terike apja hozzá sem nyúlt. Ő indok nélkül folytatta a háborúban megsebesült, békében halálosan megsértett hegedülgető apja elkeseredett semmittevését. Az öregtől azt vették el, amiért megküzdött: az életkedvét. Fia pedig oktalan dacosságában, másokra váró lustaságában szegényedett el; proletarizálódott. Később ugyan munkába állt, de csak a tisztább irodai munkát tartotta magához méltónak: könnyű irodai munkát vállalt, ugyanakkor nincstelen szegény ember létére vadászpuska lógott konyhájában a szegen; vadász lett belőle. Azt beszélték róla a faluban, hogy Korompaiéknál folyton nagy a ház, látogatói egymásnak adják a kilincset, vadásznak és mulatnak. Vadászgattak valóban, ahogy a régi urak és az új elvtársak, a szegény emberekhez azonban nem illett a vadászat. S ezt mintha tudták volna, a legtöbb szegény nem is akart vadászni; őket hajtóknak fogadták fel a puskások. Korompait és feleségét valahogy nem zavarta, hogy a háztáji éppen olyan műveletlen maradt, amilyen a gazdájuk, noha feltűnően szerette önmagát műveltnek mutatni. Fölényes és egy kicsit meghunyászkodó mosollyal kísérte csúfondáros arckifejezését.

Magyar Miklós nem anyai nagyapjára hasonlított, hanem olyan volt inkább, amilyen apja. Játékban, munkában és szerelemben egyaránt szenvedélyes és lelkiismeretes, csapatban gondolkodó vezető egyéniség, aki jó érzékkel, megfontoltan, alkalmazkodó természettel keresi az igazságot. Szeret dolgozni. Magától értetődik, hogy munkásként rendes munkát végez, művezetőként pedig a vitás kérdésekben mindig a munkások mellé áll. Akkor járta át igazán a magához méltó ember büszkesége, amikor becsületesen elvégezte azt, amit el kellett végeznie. Nem rettent vissza anyja házának felújításától, noha a sors kényszerítette rá. Nem ijedt meg a komolyabb kihívásoktól sem az otthonában, sem a munkahelyén. Pedig amikor édesanyjáért és önmagáért sürgősen cselekedni kellett, akkor ő

még rendkívüli sötétségben tengődött. Anélkül, hogy tudta volna, élethalál veszedelemben forgott az élete. Először önmagát kellett megtalálnia, s kihúznia a bajból, szinte saját hajánál fogva. Hogyan volt képes kijönni a pokoli mélységekből? A szenvedély fogságából hogyan talált utat önmagához és másokhoz? Kik egyengették útját a gyógyulásban, hogyan lett belőle jó munkás apja szülőföldjén, majd elismert művezető? Hogyan lett rokkantkocsihoz kötött édesanyjának hűséges, segítő fia? Hogyan lett tíztagú családban feleségének igazi társa, szerető férje? Felesége testvérének testvére, apósa barátja és munkatársa, négy gyerek édesapja? Éppen őáltaluk, erőt merítve a nagycsaládból, négy gyerekéből. Volt neki még egy gyereke, balkézről, de Matyi nem velük élt, hanem édesanyjával, Miklós igen fiatalkori szeretőjével.

Magyar Miklós életét a vállalt Sors alakította, mintha maga a Sors akarta volna azt is, hogy vihar döntse romba Korompai Terike házát. Lehet, hogy azt is a Sors akarta, hogy a legkisebb fiú kiállja élete legnehezebb próbáit? Azt, hogy építse újjá önmagát és anyja házát, hogy felépítse a legfontosabbat, boldogabb családját. Miért? Nem volt jó minden úgy, ahogyan azelőtt volt? Kellett a Sorsnak egy mesebeli gyerek azért, hogy a körülötte levők látva lássanak? Kellett. S mert szükség volt rá: Íme, a gyermek! Íme, a súly alatt formálódó ember!

Apja látta a kamaszt, kamasz gyerekéről készült elrettentő képet. A fiú fekete szemüvegben, testhez álló fekete bőrnadrágban, hanyag tartásban látható a fényképen, az oroszok által elhagyott laktanya udvarán, haverjai társaságában. Akkoriban idegen és hirtelen gazdag lett a fiú. Egyre gazdagabb. Nagyon gazdag. Anyja volt a könyvelőleje. A számolatlanul jött pénz napról napra számolatlanul ment el, „anyagra”. A rendszerváltás gyereke volt. Kábult és kábított. Gyártotta, fújta, reklámokkal díszítette a lufikat százezrével, ahogy főleg a megrendelő pártok és alakuló cégek kívánták. Dőlt a pénz, kábult az ország, kábult a félárva kamasz, egy szál cérnán függött az élete ugyanúgy, ahogy a Kelet és Nyugat kényekedvének kitett Magyarország léte. Az volt a legfőbb és legrosszabb, hogy mindent eladnak, amit el akarnak adni. A lelki üdvösségüket is. Az egész ország eladó volt. A gyerek is eladta magát. De mintha egy pengevékonyszemrésnyire nyitva maradt volna az a fekete szemüveges szeme. Azon a résen mintha egyszer csak meglátta volna saját idegenségét, magányát, árvaságát. Mintha egy szikrányit eleitől fogva irtózott volna felvett „önmagától”. Éppen azért, mert az nem ő volt. Az a szegény kreatúra egy amerikai popsztár alakját öltötte magára, s idézte apja emlékezetébe, meg azokéba, akiknek helyén volt és helyén maradt a szíve. A gyerek megérezte, hogy a fekete szemüveges popsztár nem ő, nem az igazi, az

másolat. Megjött a józan esze. Talán a Sors ébresztette fel mély álmából. Őt és bátyját is. Az súgta a testvérek fülébe: Ne kövessétek! Az légy, aki vagy! Ebből ne engedjetek! Válasszátok magatokat! Térj vissza a jó útra! Járjátok saját utatokat. Vegyetek erőt magatokon! Édesanyád is érted imádkozik, mindkettőtökért. A nagyobbik előbb megértette a szót, de a kisebbik mélyebben értette meg, mert mélyebb poklokat járt. A halál partjaira jutott.

Apja aznap alkonyattájban érkezett haza, vagy a munkájából vagy a boldogságkeresésből. A válás után anyjával elköltözött kisebbik fiú gyakran visszajárt a testvéréhez, apja lakásába. Magyar János nem tudott bejutni saját szobájába. Belül bezárták az ajtót, bútorokkal betámogatták. – Miki! Anna! Bent vagytok? Nyissátok ki!

Semmi nesz. Válasz nem érkezett, bárhogy kiabált, dörömbölt, bármennyire döngette a tejüveges ajtót.

Vállával nekifeszült az ajtónak. Recsegett a zár, engedett, beszakadt. Dőltek a bútorok.

A szoba közepén két meztelen alak feküdt: Miklós és Anna. Hideg. Ez is hideg. Jaj, Istenem! Azonnal hívta a mentőt. Sürgős életmentésre van szükség! – könyörgött a telefonba. A mentősök sietve érkeztek, a negyedik emeletről hordágyon vitték le a két eszméletét vesztett kamaszt. A Sors akarta, hogy Miklós elforduljon az idegen példaképtől. Nem egy csapásra változott meg. Bőrnadrágját kukába dobta, szemüvegét utána hajította, divatos ingét és cipőjét szintén szemétbe vágta. Mégse akart Miki-egérré válni. Anna nem tudta letenni az anyagot. Elmaradtak egymástól. Maki, Miklós barátja, Anna korábbi szeretője, hiába figyelmeztette Miklós apját kellő időben. Bátyja, Attila is hiába könyörgött. A bajt nem lehetett megelőzni. Az élet megmutatta, hogy a tragédia itt van bennetek, értsétek meg, vigyázzatok! Miki meg akarta menteni Annát, azt hitte, ha „beúszik érte”, ha ő is narkózik, ha ő is átéli az ismeretlen, boldogabbnak hitt világot, akkor majd ő kimenti Annát. Nem tudta kimenteni. Majdnem belehaltak.

A heroikus küzdelem az életért kétszer két évig tartott, addiktológusok, gyógyszerek és az életterv segítségével. Ugyanebben az időszakban Terike rákényszerült lakása eladására Pestszentlőrincen, a régi szovjet laktanyában. Nem tudta fizetni a felújítás költségeit. Anyja a fiával ekkor egy kispesti főbérleti lakásba költözött. Hamarosan kiderült, azt sem tudja fizetni. Egyetlen lehetőség maradt: a régi szülői ház felújítása, vidéken, Somogysárdon. A várt aranyhal elúszott, maradt a szegényes, már-már felejtésre ítélt ház lakhatóvá tétele, udvarán pedig „a régi repedt teknő”. Pedig mennyit hívta szóval az aranyhalat! Következett

azután a külföldi munka, a művirágos cselédsors, először Bécsben, azután Németországban. Fokozatosan hatalmasodott el rajta a cukorbaj, egyik lábát elvesztette. Levágták. Azóta fél lábon él tovább a kerekes járművel mozogni képes asszony. Micsoda kálváriát járatott velük a hivatal, a szükséges járművet mégsem kapták meg. Mert a házhoz vezető 100-150 méternyi útszakasz nem felel meg az előírásnak, a göröngyös út nem betonút, emiatt a TB nem utalta ki a beteget egyébként megillető, lakásban is használható elektromos kisautót. A sárdi polgármester és az önkormányzat pedig nem csináltatta meg az utat, hogy az „út" egyáltalán út lehessen. Ezért anyja fia vette meg, kedvezmény nélkül, a drága járművet, amivel anyja el tud menni a boltba is, még az előírásnak nem megfelelő úton is. Gázfűtés nincs Somogysárdnak ebben a kissé félreeső részében. A gázbekötést már régen kérelmezték. Miklós évek óta jár Taszárról Sárdra anyjához, 40 kilométerről, hogy kéznél legyen a tűzifa, amivel a járóképtelen anya fűteni tud a kályhában, hogy ne fagyjon meg. Miklós időnként annyi tűzifát hord be a kályha köré, a szobába és a konyhába, amennyi befér, hogy fűteni lehessen. A kegyelmes Sors jobb volt hozzájuk, mint a HIVATAL! A Sors azt akarta, hogy Magyar Miklós és az ő sokat szenvedett édesanyja gyógyuljon meg, álljon talpra mindegyik, merítsenek reményt valamiből, egymás szeretetéből, mert élni és dolgozni kell. Miklós egy hatalmas munkagéppel hatvan centiméter mélyen felforgatta kertjükben a talajt, az egész ház körül, termőtalajt terített rá mindenütt, géppel ledöngölte egyenletesen. Tavasszal majd beveti az egészet fűmaggal, hogy szép zöld vegye körül anyja újjáépített házát. Egy nap alatt rendbe tette udvarukat.

Korábban, gyógyulása harmadik évben jutott el Miklós Pécsre, Szemejácz János pszichiáterhez. Az országosan híres pszichiáter tudása és embersége, szinte baráti stílusa, megtette fölemelő hatását Miklósra. A fiatal főorvos átvitte akaratát betegére, Miklós hallgatott rá, tisztelte, megszerette és nagyra becsülte orvosát. Betartotta előírásait, s újabb két rendkívül nehéz év alatt, fegyelmezett akarattal jutott el a gyógyulásig. Addig a pontig, ahol újra élni kezdhetett. Azután ő segíthetett másokon. Ekkor újabb derék ember állt Miklós mellé, Sárd korábbi polgármestere, a jónevű faszobrász, Csikós Nagy Márton. Elkísérte Miklóst a Megyei Munkaügyi Központ igazgatójához, akinek segítségével a poklokat járt, évekig tanulás nélkül és munka nélkül tengődő Magyar Miklós munkát kapott a kaposvári kefegyárban. Fegyelmezetten, érdeklődéssel és szeretettel végezte munkáját a meleg üzemben, műanyag extrudáló gépsorokon. Naponta 12 órát dolgozott, három napig, utána három nap pihenő következett, és így tovább, megállás nélkül, folyamatos üzemben. A nem

könnyű, de mégis jó munkabeosztás lehetővé tette a sikerélményeket, ahogy a pihenést és az otthonteremtést, a tervszerű, folyamatos munkavégzést is. Magyar Miklós ekkor alapozta meg önmaga, édesanyja és megtalált szerelme, társa, felesége, családja életlehetőségét. A gyárban ismerkedett meg Eszterrel. Hogyan? Az ifjú asszony mosolyogva mondja: – Bejött a kocsmába… Ahol buszra vártunk. – Csak néhány boldogabb év kellett, és megszaporodtunk – mutat az otthonában körülötte csicsergő gyerekeire a nevetős szemű asszony. Apjától és anyjától kapták a lakást. Ők pedig adtak nekik unokákat. Első a 9 éves Márton, ő a legidősebb, jól tanul. Majd azt is megtanulja, hogy a komoly tudásért a jelenleginél is többet kell tanulni, nem lehet folyton számítógépezni. Vendelnek olyan a járása, „mint komor bikáé", őbenne is komoly ígéretek érlelődnek. Bertalan elmélyült, gondolkodó játékos, úgy tűnik, ő a legszelídebb, várakozó szeretet sugárzik róla, s ragyogva nyílik. Mint a többiek. Az egyetlen kislány, Bíborka, olyan szép, amilyen a sárdi nagyanyja, Terike volt kicsi korában. Fény ragyog csillogó szemében, s aki csak ránéz, mindenkinek a szívében felcsillan a csodálat. Három fiú kényezteti boldog hugiját. Szépek mind, egészségesek és vidámak. Sok-sok öröm sugárzik ebben az otthonban, mindegyik gyerekarcon boldogság és büszkeség fénylik apjukra, anyjukra és egymásra, a nagycsalád minden tagjára. Ők az öröm és a reménység forrása, megmaradásunk záloga. Szüleik és nagyszüleik emeletet építettek családi házukra, az emeleten két szoba, fürdőszoba, WC és tágas nappali, a négy gyerek és a két szülő mindennapi életének színtere. Bárpulthoz hasonló félköríves, félmagas fallal leválasztva a nappalitól, belül jól felszerelt konyha, gépekkel, szekrényekkel praktikusan ellátva, sütésre-főzésre alkalmasan. Jóska nagyapa a legbarátságosabb, legkiegyensúlyozottabb családfő. Kedves, közvetlen ember, Miklósnak minden jóban, különösen a közös munkában igazi társa, barátja, segítője. Erzsike nagymama mosolyog és főz, a dédnagymama hallgat, ül a széken, mosolyog és nagyot hall. Ő is beadja nyugdíját a közösbe, mint mindenki, ahogy Péter, Eszti testvéröccse, s természetesen Eszti és Miklós is. Együtt, az összes bevétel ismeretében veszik számításba hónapról-hónapra a kifizetni valókat. Nem csinálnak gondot a gondból. Közösen megoldják. Beosztják pénzüket, azéhoz nyúlnak, amelyiknek még van. Megértés van köztük, vita nincs, évről évre gyarapodnak. Hárman, a nagyapa, a nagyanya és a dédmama nyugdíjat kapnak, hárman munkába járnak, dolgoznak. Elfogadhatóan keresnek. Újabban Péter annyit dolgozik és annyit keres, amennyit Miklós. Eszter az első gyerek megszületése után otthon maradt, legújabban a taszári iskolában vállalt munkát, már nem jár be a kaposi kefegyárba. Miklós

reggelente fél négykor indul autóbusszal, majd gyalog siet munkahelyére a hosszú Szigetvári úton. A családfő, Hajcsár József, nevével éppen ellentétben, nem hajcsárkodik; repülőgép-szerelő volt a taszári reptéren, amikor még üzemelt a reptér. Főtörzsőrmesteri rendfokozattal szovjet MIG vadászgépekkel foglalkoztak. Javították, előkészítették őket indulásra.

Megjelent: Benke László: Otthonkereső
(novellafüzér)
Hét Krajcár Kiadó, 2020.